

Kondor Katalin: Az ostor vége

2023 október 16. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Bárki kincsekre lelhet. Olcsón. S?t, van, ahol ingyen.

Mostanában szinte minden nap kapok egy ajánlatot valamelyik antikváriumtól, böngésszek a készletükben. Az a véleményem, hogy ez egy nagyon kedves gesztus, köszönet érte. Ám igénybe venni számomra azért nehéz, mert

több ezer könyv birtokosa vagyok magam is. Mondják, egyre kevesebb papírra írt könyvet olvasunk, mert az olvasás is „áttelepült” az online térbe, nyilván ez az oka annak, hogy több antikvárium is bezárt. Ám még mindig vannak olyan helyek – például ilyenek a szépen festett fedeles szekerekre felpakolt könyvek –, ahol bárki kincsekre lelhet. Olcsón. S?t, van, ahol ingyen. Például az ócskapiacokon. Nos, egy ilyen helyr?l származik az a Kis aforizmagy?jtemény cím? kiadvány, amely jó néhány híres ember szavait tartalmazza. Az aforizma ugyebár tömör, szellemes erkölcsi vagy bölcseleti tételt kifejt? mondás – az értelmez? szótár szerint. És azt már én teszem hozzá, hogy ilyeneket olvasni rendkívül szórakoztató.

Nos, a könyvecske els? gyöngyszeme Somlyó György néhai költ?nk mondása. Mégpedig arról, mi is szerinte az aforizma. Nos, ? úgy vélte: „Az aforizma – az ostor vége. Az, ahol csattan.” Majd ironikusan hozzáteszi: „Az aforizmaírók egy része meg akarja kímélni olvasóit a hosszú és bonyolultan kifejtett gondolatmenetek megértésének er?feszítését?l, másik része magamagát óhajtja megkímélni a bonyolult gondolatmenetek megértésének er?feszítését?l…” Valószín? mindez így igaz, ám mégis azt gondolom, az aforizma olyan gondolat, amely nem úgy születik, hogy az ember addig töri a fejét, amíg ki nem talál valami aforizmát, hanem gondolkodik, ír vagy éppen beszél, és egyszer csak aforizmává válik egy-egy gondolata.

Ennek bizonyítéka maga a kötet is, hiszen a szellemes és tartalmas mondások „gazdái” többségükben írók, költ?k vagy filozófusok. Válogatottan jó társaság, mondanom sem kell, amit a szerkeszt? azzal is bizonyít, hogy egy-egy „aforizmatulajdonos” jó mondásai elé odarak néhány véleményt az illet?r?l, persze szintén nem akárkiét. Így például Goethe tíz aforizmája el?tt Heine, Kafka és Beethoven dicséri a költ?t, ez utóbbi imígyen: „Goethe költeményei boldoggá tesznek.” Az olvasót meg a szellemes és tartalmas mondások teszik – ha nem is feltétlenül boldoggá –, de mindenképpen bölcsebbé, ami akár a boldogsághoz is hozzásegíthet. Valamint felismerésekhez.

Feleki László néhai író, újságíró, sportújságíró és humorista például azt találta mondani: „A filozófia sem tud választ adni a nagy kérdésekre, de rendkívül színvonalasan mond cs?döt.” Vajon ez dicséret vagy bírálat? Ezt döntsék el a filozófusok! Vagy itt van Kner Izidor, akinek a magánéletér?l semmit sem tudok, ám aforizmái mintha árulkodnának: „A n?k a kalandban is szerelmet keresnek. A férfiak a szerelemben is kalandot.” Valamint: „Ki harmadszor n?sül, nem érdemli meg, hogy megszabadult két feleségét?l.” De árulkodik tíz legjobb mondása Stendhalról is. (Vagy az aforizmákat válogatóról?) A tízb?l kilenc ugyanis a szerelemr?l és a szenvedélyr?l szól. Íme az egyik: „A szerelmes férfi mindig félénk.” Lehet, hogy ezt olvasva sok n? elgondolkodik, vajon igazán szerelmes-e belé partnere? Aztán azért is jó ezeket az aforizmákat böngészgetni, mert gondolatban vitatkozhatunk is velük. Például azzal, amit Victor Hugo a maga korában még így látott: „Az ostobaság csökkenését nevezzük haladásnak.” Kérdezem, tényleg csökken? És egyáltalán haladunk?

Amivel viszont magam részér?l teljesen egyetértek, az Anatole France mondása: „Az élet álmát legigazabban a könyvek között lehet álmodni.”

S ha már ennyi szellemi nagyságtól idéztem, álljon itt egy székely emberr?l szóló igaz történet: „János bácsi kés? este igen virágos hangulatban andalog haza a farkaslaki korcsmából, közbe-közbe el is kurjantja magát: Kossuth Lajos azt üzente… Hirtelen az öreg szembe találja magát a falu rend?r?rs-parancsnokával, aki rámordul a danolászóra: Na, mit is üzent?! Az öreg nem jött zavarba, hanem nyugodtan válaszolta: Ne félj, fiam, nem most üzente…"

Kellemes böngészést kívánok az antikváriumokban. Arra azért kíváncsi volnék, ki és miért adta be ezt a kötetet?

Kondor Katalin

A szerz? újságíró

www.magyarhirlap.hu



Ajánló